

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTOI SZÁLLÁS :
O-vár Vizi-utca. 231. szám, első emeletben

Megjelen e lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.
Ara évnegyvedre 3 ft. o. és Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr, másodsor 6 kr, harmad-
szor 5 kr. o.é. s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előzetes a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelteik.

KIADÓ-HIVATAL :
Kőszepcsa, STEIN J. könyvkereskedése.

M.-Vásárhely, július 8-kán 1861.

(D) Most midőn a nagy államkérdés gordiusi csómojának megoldása vagy a hatalom erőszaka általi ketté vágása áll bekövetkezendőben, most midőn a szólás még szabad a nélkül, hogy tudnók ha vajjon holnap az lesz-e, s most, midőn még el van tettleg ismerve, hogy a ki felfogása szerint küzd az igazságért az ész fegyverével, az a béke apostola, mert csak a kedélyek megnyugtatósa s a nemzetek jogérzetének kielégítése nyújthat biztosságot a könnyen bekövetkezhető válság ellen; egy szóval, most midőn a magyar alkotmányos párt az utolsó csatát vívja a béke fegyvereivel isteni és emberi igazság szerint öt feltétlenül illető teljes jogai mellett; szólanunk kell minél gyakrabban, kik nehezebb percekben is bátran mutattunk nemzetünk alapörvényeire, s országunk európai fontosságára.

Mi nem örvendettünk igen nagyon azon, midőn a Deák Ferencz indítványán módosítás tétetett; oly elhatározottnak, s oly alkotmányosan kibékítőnek láttuk a nagy honfi által fogalmazott feliratot, s annak általa tett és indokolt védelmét, hogy egy második Hampdon vagy Mirabeau alakját láttuk a pesti parlamentben újra élni, kívántuk és kívánjuk az ő eszméinek diadalát, mert tudjuk a történelemből mi lett Franciaország sorsa Mirabeau után a Bastille megrohanásával kezdett forradalom által, s mi lett Angolhon sorsa Hampdon után Cromvell dictatorsága alatt. Pedig amott egy nép, itt egy a többinél hatalmasabb vívta a harcztot, de nálunk nem egy a nemzetiség.

De bárha, a mint mondók, nem örvendettünk a felirat változtatásának, nem reméltük azt, hogy éppen az az ujdon született, s éppen ezért életképeségére nézve most a legkényesebb próba alatt álló Reichsrath alkalmat vegyen abból egy gyermekes demonstratoria, melyből kiríjan az, mely meszsze áll maga Ausztria attól, hogy mint állam ne kívánja gyakorolni azon souverainitást a birodalomba szövetségzett többi államok felett, mely souverainitás e birodalom különös fejlődésénél s összecsatlakozásánál fogva csak is a personalis uniónál fogva és egyes egyedül csak az uralkodó felséget illeti.

A Reichsrath ledobá az álarczot, és láttuk fellivanni a titkolt fegyvert, melytől pedig bizony a magyar nemzet még soha sem rettegett. De ott az ellenséges indulat rohama egy más nagy igazságot vetett felszínre; azt, hogy a közvetlenebb Ausztria s annak is kiválólag hadi és polgári burocratiája gyűlöli a magyar alkotmányosságot, de máskint gondolkoznak a lengyelek és csehek, s máskint maguknak az örökös tartományok szabadelvűbb fiai.

Ha a magyar országgyűlés a formalitások melőzése által tán egy kis etiquettel botlást követett, nagyot használt azzal, hogy kiugratla a nyulat a bokorból, kimutatta, hogy az osztrák provinczia hódítani akar most is, s hogy e hódításvágyat többé már nemcsak a magyar, de a cseh és lengyel egyaránt visszautasítja.

Ez által a mi német atyáinkfiai a hideg vért elveszíték és kitüntették, hogy nem az uralkodó felségnél, hanem egyik örökös tartománya vezéreinel van azon zsibbasztó nyomás, mely a birodalom kibékülésének útját állja, s az lesz forrása mindazon veszélyeknek, melyek németekre és magyarokra, lengyelekre és csehekre háromolni foghatnak, ha győz azon politika, mely nem egyéb tartományi önzésnél szemben egy birodalom európai és belső érdekeivel.

Örvendünk a magyar országgyűlés legújabb ildomos elhatározásának, és nyugodott lélekkel várjuk a szót az uralkodó ajkáról, mely mindenestre igenigen nagy szót lesz. A magyar nemzet tisztán és világosan állítja fel politikai programját, nem kíván sem kegyelmet sem jogokat az uralkodó felségtől, csak azt kívánja, a mit ő az uralkodó házzal kötött szerződések szerint bir mint tulajdonát, s mit tőle az uralkodás el nem vehet, és a mihez az uralkodó ház feudális birtokaiban lakó népeknek semmi közük sincsen, s a mibe ha azok beleártják magukat a nemzeti jog ellen cselekesznek, s nyílt provocatiót követnek el egy alkotmányos és oly füg-

getlen királyság ellen, a minő alkotmányosak és függetlenek az ő tartományaik soha sem voltak, s alig ha valaha leendének.

Látni való tehát, hogy nekünk az osztrák diplomátákba nem lehet semmi bizodalmunk, hogy ők szinte már is nyílt ellenségeink; de másfelől világosan kitűnt e két alkalommal, hogy a nagy alkalmakkor a birodalmon belül lakó nemzetiségek nem fognak mellettök állani, magatartásunkat tul e határokon a világ közvéleménye igazolja, és az uralkodó felség is magát sokkal higgultabbnak mutatta min osztrák hivei.

Várjuk a nagy és az uralkodói ígéret szerint őszinte szót. Ezen szó egy pár évtized sorsát fogja eldönteni.

1848-ban lehetett polgári háboru, de ma már nem lehet.

III. Elősoroltam az 1848-beli polgárháboru tényezőit; nem csuda tehát ha a polgári és katonai hatóságokra osztott s nemzetiségük iránt féltékeny horvátokkal, szerbekkel és erdélyi románokkal, kik megint polgári és katonai hatóságokra voltak szaggatva, a magyarfajt megtámadtatták, s minthogy ezen faj magát védette, a polgári háborunak természetesen ki kellett történi. A polgári háboru tehát 1848-an lehetséges volt; lássuk már lehetséges-e ma? Én azt mondom, hogy nem; mert a körülmények változtak, s a népek e célra többé nem használhatók. De említsünk egy néhány momentumot, mikké a mi hitünknek támogatgatni hiszem.

A 48-beli polgárháboru s az azt követett muszka beavatkozás hasonlított egy jégveréshez, minek elmúltával a gazda kárait számítja fel; így történt az azon polgári háboru után is; az ellenséges felek az országra és ennek minden népeire nehezdedt elnyomás alatt megtanulták: hogy azt a Magyarországot, mely független és szabad állapotban minden népnek boldogságot biztosított, a nemzetek sorából kitörölni akarni, öngyilkosság.

A népek megdöbbenek, s a rájuk tett járom nyomása alatt a megharagított Isten sujtoló ostorát ismerték fel, s megfogasztott azon magasztos eszme: hogy a boldogság kirezsztöleg a népek egyesülésétől van feltételezve.

A mi már a halálra szánt magyar fajt illeti: az bizonyított vitétsége, igazság és szabadság szeretete s páratlan türelme által a népek becsülését érdemelte ki, míg elenei a világ utálatát és megvetését vonták magukra. A volt jobbágyok tudják ma, hogy őket nem a császár, hanem az országgyűlés (mit akkor túlyomólag nemesek tettek) és a király együttesen szabadították fel. A horvátok, tótok, fiuméiak, tudják: hogy a magyarok sem földterületüket, sem nemzetiségüket, sem automizjukat nem akarják bántani, s 48-ban sem akarták; s megújult bennük azon a historiából merített gondolat: hogy ezen országok — mint hajdon — csak Magyarországgal egyesülten védhetik meg mind a maguk, mind a más népek szabadságát. A szerbek és románok ismét látják, hogy a magyarok a 43-ban törvényileg kimondott jogegyenlőséget oda akarják kiterjeszteni, hogy ezen fajoknak mind azon nemzetiségi igényeik, mik az országegység elvével megegyeztetetők, törvény útján kielégítve legyenek. Hát a magyarországi tótokról, németekről mit mondjak? hát nem házról házra járták-e ezeket a reactio ördögei 43-ban? hát nem küldtek emissáriusokat a tótokhoz Morvából, a németekhez Bécsből és mégis mi történt? az hogy egyenlány aprólékos eseményt kivéve, a magyar sem volt hűvöb védője az ország szabadságának mint a magyarországi tót és német, ezek szintugy adtak vértanukat mint a magyarok, áldja meg őket az igazságnak hatalmas Istene! — szóljak az erdélyi szászokról is, megtanulták ezek is a közelebbi 12 év alatt, hogy a germanizmus, mivel őket Bécsből kecsesgették, ugyanazonos a szolgasággal, mert municipiumok, miket a magyar királyok adtak volt, s miket: nekik a magyar nemzet 700 év alatt megtartott, szintugy eltöröltetett, mint az ország alkotmánya, s minden jutalmok abban állott, hogy közülök egyenlány Landsturm-vezető az ők, valamint az özves nép romlására, hivatalnokságra emeltetett, azért a szászok a bécsi kormány érdekében láncsát ellenünk most az egyszer bizonyosan nem fognak. Hát a határőrvidékek népei? Ezek is érzik, hogy ők is mint mások az Isten képre és így szabadságra vannak teremtve és megtanulták a szomorú tapasztalásból, hogy nekik a szabadságot és így az emberi méltóságot, csak egy független szabad magyar ország adja vissza. A szent István koronája alatt elő népek tehát a polgári háborura, már ma többé fel nem korbácsolhatók. — Nem korbácsolhatók többé azért sem: mert a bécsi kormány nimbusa, mi 48-ban a gyenge szeműeket még vakította, a közelebbi mult 12 év alatt merőben eltűnt, eltűnt az a győzhetetlenségéről hit, eltűnt hitele. Győzhetetlenségéről hit eltűnt, mert a polgárháborura általa velőkgi kinnzött magyar nemzet ezer ellenséges viszonyok közt gyakorlatlan, rongyos és sanyargatott honvédei által a fényes jól begyakorlott, a túlon-tul figyelmeztet császári hadserget, mindenütt kiverte az országból, s a muszka is csak árulás által jutott oly hamar győzelemhez. Mert a keleti háboru alatt

a bécsi kormányt sem a muszka iránti hála, sem a nyugoti hatalmakkali közös érdeke nem volt képes arra venni, hogy az egyik, vagy másik féllel nyíltan szövetezzék, s így kénytelen volt a nyugotiakknak engedni azon szerepet, mire a helyzetnél fogva ő volt hivatva; bebizonyult a közelebbi olasz hadjárat alatt azon körülmény is, hogy a császári hadsereg egy része nem akar győzni, a más része pedig le van hangolva, és ez a büntetése: mert hogy miüket annál inkább meggyalázhasson honvédtisztjeinket közkatónáknak, s így bot alá soroztatta, így a honvéd szabad szelleme elterjedt a császári hadseregben, mi által ezen hadsereg, daczára a vas-fegyelemnek, a szabadság leigázására többé fel nem használható, legfennebb adóbehajtani lehet őket alkalmazni. Nem beszélék a pénzviszonyról, mit a nálamnál avatottabbak már a világgal tudtak; szólok csak a szó-hitelről. A bécsi kormány a közelebbi mult 12 év alatt az általa ellenünk felhasznált népeknek bebizonyította, s ma is bizonyítja, mit Magyarország irányában 334 év alatt szüntelen bizonyít, hogy szavát megtartani nem szokta; mert az ígért boldogság helyét, járomba fogja őket is, mint minket. A bécsi kormány nimbusa tehát Magyarország népeit többé meg nem vakítja s a polgári háboru örvényébe többé be nem taszítja. Nem nyerhet a bécsi kormány támogatást a mi elnyomatásunkra, a külső hatalmaktól sem. Németország ugyan is irtozik Ausztriától ennek abszolút törekvései miatt; Anglia meggyűződött már, hogy Ausztriát jelen állásában még támogatni sem lehet, nem hogy attól keleti érdekei védelmét várhatná; igaz ugyan, hogy az angol miniszterium loyalis szíve még mindig vonzódik Bécs felé, de ott van a hatalmas angol nép hatalmas közvéleménye, min a kaczagó Palmerston lord és társa legitim érzeménye, ha szivgörséket kapnak is, hajótörést szenvednek.

Franciaország a népjog felsőségét a nemzetiségek alapján a szent szövetség legitim jogai felett, nemcsak kimondta, de azt Olaszországban már gyakorlatba vétetni is segítette, s így nem segítheti a bécsi kormányt Magyarország elnyelésére czélzó törekvéseiben, nem segítheti Europa, legközelebb Olasz- és Franciaország szabadsága érdekében; ugyanis Magyarország mind földirati fekvésénél; mind népei szelleménél fogva Europa, legközelebb Olasz- és Franciaország szabadságának középpontjaul van hivatva. Így ha Magyarország szabadságát és függetlenségét vesztve osztrák provincziává válna, s a magyar katonát a bécsi abszolút rendszer emberei vezényelnék, akkor Olaszország viszont elnyomása és földarabolása csak időkérdes maradna; de lehetségessé válna egy, véd- és dacz-szövetsége is a legitim fejedelmeknek, mihez alig ha az angol kormány is nem szegődne, mely szövetség jó alkalommal Franciaországot bizonyosan megtámadná és a Napoleon dynastiát megint száműzné, ezt Franciaország bizonyosan tudja, de tudja Olaszország is, s a midőn a caprerai hős Magyarország szabadságára megesküdt, akkor ő Olaszország szabadságára esküdt meg. Muszkaország, melynek katonái Magyarországról a szabadság gondolatját az Urál havasain átvitték, átlátta már: hogy a bécsi kormány neki a legkisebb szolgálatot sem teheti; nemcsak, de abszolút elvei által éppen a forradalmat táplálja, Magyarország függetlenségét nem gátlhatja; legfennebb annyit kíván, hogy ez nem forradalom alakjában vívódjék ki; egyébaránt is belügyeivel annyira el van foglalva, hogy a bécsi kormánynak még erkölcsi támogatással sem szolgálhat.

Ezek azon főbb momentumok, mik miatt Magyarország leigázására és az egységes Ausztriába leendő beolvasztására a polgáriháboru a szent István koronája ege alatt lehetetlen. Ezzel azonban nem akarom azt mondani, hogy a reactionnak nem sikerülend egyes kitérőseket előidézni, s ne találna embereket, kiket az ország egysége Magyarország népei szabadságának alapfeltétele ellen, fel ne használhatna; az emberből minden kitelik, angyal, ördög, védő, hóhér, magát a hazáért vérpadra huzoztató, gyalázatos bazaaruló; s nincs tídvös eszme minek meggátlására, a reactio elé ne állana, így volt az mindég, s hihetőleg így lesz ezután is, minek bebizonyítására ne menjünk vissza az őskorra, hol Brutusnak magának, Rómának a szarnokság alóli felszabadítójának saját fiát is a reactio zászlója alatt találjuk; tekintünk csak jelenleg Olaszországra, volt e valaha magasztosabb eszme, mint Olaszország szabadságának és egységének magasztás eszméje, hát nem látjuk Olaszországot a maga küzdelmeiben a reactio által lépésről lépésre gátlottni, pedig ott egy vallás, egy nyelv és egy nemzet van; azonban a hajdani Róma mégis szabad, s urala lesz a világnak s a mostani Olaszország egységét és szabadságát Rómának és Bécsnek minden erőfeszítései sem döntik dugába.

Vonatkozva már a mi ügyeinkre, igaz ugyan, hogy Acentie és társai hihetőleg jó fizetésért a bécsi kormány malmára egy-egy kanál vizet vetnek, de Magyarország szabadsága Europa szabadságának (a világ közvéleménye szerint is) szükséges feltétele lévén, győzni fog az minden árnyon, annyival is inkább, mert a magyar népek szíve, igazságszeretete és józan esze oda van irányozva: hogy a mit magának kíván, azt másról ne tagadjam meg; s ezen törekvést a más ajkuk is nemcsak elismeri, de osztják is, s bátran elmondhatjuk, hogy a magyar korona alatt álló népek testvéri szeretete, egymás iránti bizalma bevégzett tény, azért itt a polgáriháboru lehetetlen.

Tóth László.

A felirat.

Mi érdekesebb tárgyról is beszélhetnénk e pillanatban a lapok, mint a magyar országgyűlés feliratának leendő eredményéről. Az elfogadás csak külsőségi ünnepély, s mégis annyiféleképpen írják le, a mint mindenki pártnézetének, obajtásainak megfelel. Elvégre a felirat illetékes helyen van, s most már a reá adandó válasz tartalmát jósolgatják. A „Sürgöny” bécsi levelezője folyó hó 9-ről előre ovatosságot ajánl a magyar közönségnek azon hírek irányában, melyeket bécsi lapok a tanácskozások folyamáról az adandó választ tartalmáról közölni fognak. Az egyik hír — mond a „Sürgöny” levelezője — azt akarja tudni, hogy 48-nak 47 lesz a viszhangja; a másik febr. 26-kát s csak is ezt emlegeti; a harmadik, tán valami megbukott patikariustól eredt, veszi unum granum oct. 20-ból, unum granum febr. 26-át, unum granum 1848, s kever ebből rescriptumot; a negyedik azt hiszirelteli, hogy az 1848-diki törvények el fognak ismertetni, de csak azon feltétel alatt, ha az országgyűlés revideálja. Mindezt a bécsi lapok olvasói bizonyosan kellemes zagyvalék gyanánt fogják megkapni, hogy ha az egész quodlibetet elolvasták, jó lelkiismerettel mondhatnák: egy morzsányival sem lettünk okosabbak. Levelező szerint igen bölcsen fog az olvasó cselekedni, ha mindezen mondatokkal nem zavarja elméjét, hanem bevárja, míg országgyűlés utján fogja a fejedelem véleményét megtudni; mire ugy sem sokáig kell várakoznia miután a leiratra alig ha kellend még annyi nap, mint kellett hét a felíratra. Azt is hiszirelteli Bécsben, hogy pénteken (12-kén) az országgyűlés is, a birodalmi tanács is meg fogja tudni ő felsége választát. De tudósító véleménye szerint ezen adat sem fog valószínű s ottani avatott körökben nem hiszik, hogy a jövő hét első napjai előtt fogjuk hallani a fejedelem nyilatkozatát.

— A „P. N.” ugyanazon kelti bécsi tudósításában e tárgyról következőket olvasunk: A fogadtatás, melyben az országgyűlés két elnöke részvétel, nemcsak jó akaró, hanem a szó teljes értelmében szívélyes volt. Jó hatást tett már azon körülmény is, hogy a császár a küldöttséget egy napig sem várakoztatta, hanem megérkezése után néhány órával maga elébe bocsátotta és a kihallgatásra, Crenville fősegédén kívül csupán magyar államférfiakat (h. Vay, Szögyényi, Szécheny) hívott meg, valamint az is, hogy a császár a hivatalos audientia után Ghyecz Kálmánt még háromnegyed óráig tartotta magánál, hogy az alsóház elnöke egészítse ki azon képet, melyet Apponyi gróf a magyar viszonyokról már előbb nyújtott. Nem igaz, hogy a kihallgatáson német miniszterek is lettek volna, valamint az sem, hogy a felíratról már az előtti nap az összes miniszterium tanácskozott. E hó 8-kán 9-dikén csak magyar államférfiak tanácskoztak a leirat felett, s ő felsége minden valószínűség szerint a leiratot csak tudomásul fogja vétetni a miniszteri tanácssal. Azt levelező is hiteles helyről hallja, miszerint a leiratban 1847 fog kiindulási pontul vétetni. Az oct. 20-ki diplomáról is lesz szó benne; de a februári alkotmányhoz a magyar államférfiaknak soha sem volt közük, és így ezzel most sem kell gondolniok. Az 1848-diki törvények alaki törvényességét nem tagadják és nem is akarják azokat másképp, mint országgyűléssé módosítottat, de annyiban eltérnek a felíratról, a mennyiben a kivételt fel akarják függeszteni mind addig, míg az országgyűlés a revisitot meg nem szavazta.

Országgyűlési tárgyalások és hírek.

— A képviselőház jul. 10-ki ülésében Ghyecz Kálmán elnök következő jelentést tett a felírat ő felségének lett átadásáról.

Az országgyűlés mind a két házának egyértelmű határozata által a f. hó 6-kán kelt felírásnak ő felségének személyesen leendő átadására a fő RR. elnöke nmgu gróf Apponyi György ural kiküldve levén: miután kiküldetésünk ő felségének gr. Apponyi György ur által táviratilag bejelentett s e jelentés következtében f. hó 7-kén szinte táviratilag arról értesítettünk, hogy ő felsége benntünk el felírás átvétele végett f. hó 8-kán kegyelmesen fogadni m. felöltöztük: ennek folytán azonnal Bécsbe utnak indulván, f. hó 8-kán az e végre kijelölt s tudunkra adottot delután 2 órakor a cs. kir. várakban megjelentünk, s ott keresztül menve az előszobákban, melyeknek elcséjében számosabb udvari házitiztek, másodikában pedig több cs. kir. belső testőrök állottak, ő felsége által belső szobáinak egyikében következő módon fogadtattunk:

Ő felsége a nevét viselő huszárezrednek egyenruhájában panyókásan és karddal övezve s nmélt. b. Vay Miklós, gr. Szécheny Antal, Szögyényi László és első hadsegéde gr. Crenville Boulier Ferencz urak által körvezeve állott, midőn elejébe bocsátattunk s ez alkalommal ő felségét gr. Apponyi György ur következő beszéddel üdvözlölte:

„Felséges császár és király,
Legkegyelmesebb ur!

Az országgyűlésség egybegyűlt Magyarország főrendinek és képviselőinek megbízásánál és felségének legkegyelmesebb engedelménél fogva szerencsénk levén felségéd előtt megjelenhetni a végett, hogy az országgyűlésnek felíratát mely alázattal átnyújthassuk: szoros kötelességünknek ismerjük felségéd előtt kinyilatkoztatni: miszerint az országos fő RR. és képviselők felségédnek m. hó 30-kán kelt legkegyelmesebb leiratából annál nagyobb fájdalommal értették meg az okokat, melyek a felíratnak előbbi átnyújtatását akadályozták, minél tovább estek céljaik felségéd fejedelmi jogainak bármikélt félreértésétől avagy kétségbevonásától, mi is tényleg bebizonyítandók, siettek felségédnek legmagasabb akaratát betölteni s közakarattól eredt egyhangu végzéseik által eltávolítani mindent, a mi az abbeli magyarizmatnak alkalmul és az érintett akadályok okul szolgál; miszem obajtán buzgóbban, mint azt, hogy őszinte felhasználásuk minél előbb vehesse igénybe felségédnek legmagasabb figyelmét és igazságszerető méltánylatát, a legalázatosabb eszedevén felségéd előtt, hogy az ezen felíratban nyiltszövén kifejtett, a trón és hazánk javát egyaránt érdeklő kívánatokat atyailag méltányolni és teljesíteni méltóztatassék.”

Ezután én eképpen szólottam:

„Felséges császár és király,
Legkegyelmesebb ur!

Magyarország országgyűlésség egybegyűlt fő RR. és képviselőinek felíratát felségédnek ezennel mely tisztelettel átnyújtani szerencsénk van. Az országának abban, az országgyűlése által felségéd és a haza irányában egyiránt kötelességében álló nyílt őszinteséggel törvényeink alapján kifejezett hó kívánatai foglaltatnak, melyeknek valószínűsítást éppen ugy lételének és jólétének feltételül, mint a korona hatalmának s méltóságának minden jövőendő időkre szilárd biztosítékul tekintni.

Méltóztatassék felségéd az összes nemzet forró közhajtatásának tiszteletteljes nyilvánítását kegyesen fogadni.”

Beszédem végeztével az országgyűlésség egybegyűlt fő RR. és képviselők becséltelt kéziratát legmagasabb kezeibe átadtam, melyet ő felsége átvevén, hozzánk magyar nyelven a következő szavakat intézni méltóztatott:

„Megelégedéssel értem az országos RR. és képviselőinek minap nyilvánítt kívánságom teljesítésében tanúsított köteles készségüket; remélve, hogy ugyan ily érzelmmel fogadtatják jelen felírás az ország java és népeim közboldogsága érdekében adandó választomat, ezt az országos RR. és képviselőkkel mielőbb tudatni fogom.”

Mi pedig kiküldetésünket eképpen bevégezvén, ő felségének színe elől eltávotunk.

Kelt Pesten, jul. 9-kén, 1861.

Ghyecz Kálmán, a képviselőház elnöke.

Jelentése

a jelen országgyűlés teendőiről hozandó határozat szerkesztésével megbízott választmányának.

Határozati javaslat.

Magyarország országosan egybegyűlt képviselői, mindenekelőtt kötelességüknek ismerték, hazánk legszentebb életváltatott alkotmányos jogai és közjogi állásának viszáskövetelése iránt inepélyes nyilatkozatukat, egy ő felségéhez intézett felíratban kifejezni.

Ezen kötelességük teljesítése után mélyen érzék a képviselők, azon sok oldalú, törvényhozási teendők fontosságát, melyek hazánk erkölcsi és anyagi erejének emelésére s a közigazgatás megszilárdítására igényeltek.

A teendők fontosságát és halaszthatatlanságát belátva, fájdalomnak érzete hatja át a képviselőházat, midőn még mindig nem látja elhárítva azon akadályokat, melyek a törvényhozó testület kiegészítésének s így törvényhozási képességének utjában állanak. Mindamellett kötelességének ismeri jelen határozata által kijelölni már most azon fontosabb tárgyakat, melyek iránt a felterjesztett inepélyes nyilatkozatban foglalt nagy közjogi kérdéseken kívül, a jelen országgyűlésnek, törvény által intézkednie szükséges.

Ennélfogva a képviselőház határozatilag kimondja, hogy: Alkotmányos jogai és közjogi állásának visszaszerzése után főteendőjének ismeri, alkotmányunk szellemében kifejezteni azt, mit az 1848-iki országgyűlés bevégzetlenül hagyott. Szükségesnek tartja mindenek előtt, az 1848: XVI. törvényezik 1. §-a szelleméhez képest, az alkotmányosság védbástyáját képező megyei szervezetnek állandó törvény általi rendezését.

Szükségessé tartja továbbá az összes magyar törvénykezés rendezését, s e végett a polgári és büntető jognak törvénykönyvbe foglalása iránt javaslat-készítéssel egy országos választmányt bízni meg.

Hazai intézményeinknek illetén, a régi alkotmányos alapon, de a kor szükségének megfelelő alakítása mellett, sok, szintén fontos teendő vár a törvényhozásra, az ország mind szellemi, mind anyagi erejének kifejtését illetőleg.

A mi különösen az ország szellemi és erkölcsi erejének emelését illeti: előre határozatilag kimondja a képviselőház, hogy:

Hazánk különböző ajku lakosai megnyugtatóra, nemzetiségű igényeik kielégítése céljából — mire névze már a ház javaslataid végett választmányt nevezett — a felíratban kifejezett elvek szerint, mielőbb törvényhozásilag kíván intézkedni.

A hazában törvényesen bevett minden vallásfelekezetekre névze az 1848-ik XX-ik t. cikk 2. § ban kimondott tökéletes jogegyenlőséget és viszonyosságot, részletes törvény által kívánja tetleg életbe léptetni.

A képviselőház azon szándékát már nyilvánítván, hogy a polgári jogok élvezésére névze vallás ne tegyen különbséget a haza lakosai között, választmányának megbízását látja a végböl szükségessé, hogy az a zsidó néposztály polgári jogállására névze törvényjavaslatot készítsen, kapcsolatban a honosítási ügygyel általában, s a keresztények és zsidók közötti társadalmi egybeforhatást akadályozó viszonyok elhárításának kérdésével.

Az ország törvényszerű kormányzatának feladatához számítja, hogy az mielőbb törvényjavaslatot terjesztszen az országgyűlés elébe, a földesuri viszonyokból eredt és még fennálló jogok és kötelességeknek — a tulajdonjog sértsése nélkül, és az érdekelt által történendő megváltásának s illetőleg kártalanításának, szabályozása iránt, — ezen tárggyal kapcsolatban javálva, az államkormányzat által felállítandó, vagy segélyezendő oly hitelezési módokat, melyek által a megváltás hosszabb idejű töketlenséggel összekötött jutányos kamat melletti hitelezés által, általában elősegíttessék.

A népképviselői alkotmányos törvényhozásnak mellözhetlen feladata levén, az általános műveltség terjesztésére törvényhozási uton hatni, a felelős miniszterium feladatának tekintti a képviselőház, hogy az a népuvelés, az ipar és földművelési ismeretek terjesztéséről — a vallásbeli felekezeteket illető önkörökbeni intézkedési jognak épségbentartása mellett — a ház elé törvényjavaslatokat terjesztszen.

Törvényhozási intézkedés szükségét látja az írói tulajdon és találmányok védelmére.

Az ország anyagi erejének kifejtetése céljából pedig első teendők közé sorozza:

A pénzforgalmat képező értékek ingadozásának, — mely az összes nemzetgazdaságra, köz- és magánhitelre ka-

rosan hat, — megszüntetését; jövőre névze pedig egy magyarországi értékgéj-forgalomnak szilárd alapokra fektetett megalapítását.

Ezen kitűnőleg földművelő országban az 1848-diki XIV-dik t. cikk által kiltatásba tett a földbirtoki hitelemelésre szolgáló jelzálogi hitelintézet felállításának eszközését.

Anyagi tekintetben is kiváló fontosságúnak tekintni odahatni, hogy a nemzeti ipar és kereskedelemre nagy befolyást gyakorló ki- és beviteli-vámok, most és jövődében, az ország törvényes önállásának fenntartása mellett, a nemzeti földművelés, kézmű és gyárpar, ugy a kereskedelem valódi érdekei szerint szabályoztassanak, — tekintettel hazánk és a szomszéd velünk egy fejedelem alatt álló tartományok közötti százados viszonyra.

A tökéletesített közlekedési eszközöknek terjesztését, különösen a vasut-hálózatnak hazánk fővárosától a magyar tengerpart felé, ugy Erdélyen és a haza északi gyár-parra alkalmas vidékein át leendő mielőbbi kiépítésének előmozdítását.

A kézmű és gyár-par kifejlődését hátráltató akadályoknak és megszorításoknak elhárítását. Pest, jul. 7. 1861.

Lónyay Menyhért s k.
választmányi előadó.

Torda, jul. 3. (Folytatása és vége.) A junius 27-kén tartott bizottmányi ülés két fontosabb ténye: a megye költségei és megyei tisztviselők fizetése fedezésére a főkörmányszék intézményében megállított 1847 ki quantum. Mely ellenében gróf Bethlen János, Tisza László és Szabó Lajos a házi pénztár felállítását ajánlják, minekutána a Királyhágon inneni megyéknek ettől megfosztása szintén a béci kormány törvénytelen műve, mely a törvénytapolást negyedfél század óta ex professo úzi, hogy a nemzetet törvényei megzemmisítésével a birodalmi önkény járma alá hajthassa. A gyűlés ezen érdemben fölír a főkörmányszékhez. Mivel azonban semmi remény, hogy a 70 év óta visszaadati követelt házi pénztár létrehozása ezen az uton sikerültesen: Szabó Lajos indítványára egy bizottmány kinevezetése határozottat, mely a megyei költségek fedezésére a törvénytelenül elvett házi pénztár mikénti visszaállítás érdekében a jövő képviselőbizottmányi ülésre tervet készítsen. Nem tudjuk: ezen bizottmányi tagok kinevezettek-e?

Mint hogy ezen bizottmányi ülés több tárgyalásai már hírlapilag közöltek, az ülés másik fontosabb tényét megemlíteni nem mellözhetem. Gr. Thoroczka Miklós indítványozza, hogy Deák Ferencz nagy hazánkfian a bizottmány bizalmat szavazzon. A bizottmány ezen indítványt nagy hazánkfia lelkes megjelzésével elfogadta. Erre Szabó Lajos kijelenti, hogy senki nálánál a nagy hazafi rendíthetlen jellemet inkább nem tiszteli. Tudja: mikint a 32—36-diki országgyűlés feje Deák Ferencz, szíve Kölcsei vala. De jelenleg van egy országgyűléstünk, mely Európa bámulatát magára vonta; mely a történelemben csaknem példátlan erényvel, hazánk jogai, nemzeti ügyünk magas érdekében oly erkölcsi erőt fejtett ki, melyen végre is a béci kormány 600 ezer szuronya megtörik. Szóló ezen megámúlt, ezen törhetlen jellemű országgyűlésnek szavaz bizalmat. A bizottmány nagy tetszéssel, országgyűléstünk roppant éljenzésével fogadta az indítványt s egy bizalmi fölírás határozott.

Az adó-executio vandál megkezdésével fölülről ismét fenyegettetvén — bizottmányunk előbbi határozata szellemében a teljes negativitás terén kíván maradni a nélkül, hogy ezen borzasztó harcslás tárgyalásába bővebben bocsátkoznánk. De a kifosztottak kártalanítását a megye közerején nem mondja ki. Mert mikint a főispán b. Bánfi János előadására megjegyezte: a nagyobb birtokos tulajdonosaira, a népre háromolnék — mi a reactio ármánykodásának a tömegéknél bőv anyagot nyújtana. Ebben van igaz. De mi népünkől több politikai érettséget veszünk a 12 éves borzasztó elnyomás után igénybe; több a szabadság ügye iránt szilárdabb s áldozatkészebb elhatározottságot teszünk föl azon népről, mely a megpróbáltatás oly nehéz korszakát minden jogos reményeket felülhaladva állotta ki, hogyssem az elnyomók bármí szín alatti ármánykodásának — mint hogy erre ezenkívül is anyagot a reactio mindig talált és találand — önmagát martaléknul dobja. Anyivalinkább, hogy oly áldozat, melyet a nép meg nem bírna, semmi esetre igénybe nem vétetik — s mely anyagi áldozatot a szent ügy igénybe veszen egyelőre, az is az adóban jövőre betudatván, tulajdonképpen nem is bír az áldozat jellemével. Végre szabadságra méltó népnél lehet-e a szabadság szent ügyében nagy áldozat?

Sz. L.

Dézs, jul. 10-dikén. — Említve volt e lapokban is mintegy másfél évvel ezelőtt, hogy Dézs városa községtagadása 200 ft o. e. jutalmat tűzött ki ily című pályakérdésre: „írassék meg Dézs városa története a legregibb időtől mostanig, különös tekintettel helyhatósági életére.” Kötelességemnek tartom az eredményről értesíteni az olvasót, addig is mig ez hivatalosan is megtörténhetnék. A kitűzött határidőig múlt november végéig csak egyetlen egy pályamunka érkezett bé a következő jelíggel ellátva: „munkáság minden irányban, s a történeti emlékekben élő nemzeti öntudat ápolása és fejlesztése a kor fainak legfontosabb feladatai. (Mikő.) Ezen pályamű megvizsgálására a nevezet község egy népes 8 tagból álló bizottmányt nevezett ki: Torma Károly, U. Gy., M. L., Sz. S., N. F., F. A., V. L., R. P. személyekben, mely bizottmány eljárása eredményéről folyó évi márczius 9-én jelentéstét az akkori tanácsoshoz megtette, a mi az ujonnan választott törvény és képviselő testületnek múlt hó 10-én tartott gyűlésében felolvastattott, mely szerint a jutalmul kitűzött 200 ft ki nem adandónak véleményeztetett, miután a mű a város azon nemes intentionának, mely által Dézs városa pragmatikai történetének megírása czélozattott, nem egészen felel meg. Nem mellözhetnék azonban bíralók, hogy ki ne emeljük szerzőnek azon tisztán látható ügyekvését, miszerint magát főként a pályakérdés második részének kifejtésére kívánván szorosan helyeztetni: hiven a pályakérdés kívánalmához a helyhatósági életet a történelmi résznél nemcsak bővebben obajtá tárgyalni, sőt egyes részek előadását igen sikerlten is nyújtá. A főgönyv esi-

nos nyelvezetet s azon őszinte törekvést emelik ki végül a bírálók, mely szerint szerző a kérdés megfeszítéséhez buzgalommal, előszeretettel kívánt járulni.

Azonban a város története alapos leírásának bírása, s azon szellemi haszon tekintetéből, mely ez által a hazai történelem javára nyújtott, indítványoztatott a bírálók által: hogy a csak általánosságban feltett pályakérdés helyett tekintse, hogy a megírandó munka széles tanulmányozást, nagy fáradságot feltételez a 200 ft jutalom legalább 500 ftra leendő emelése mellett, a pályakérdés a következőképpen tétessék fel: „írassék meg Dézsvárosa ismertetése, (leírása) történeti, közjogi, helyhatósági, archeológiai (regészeti), statisztikai, topographiai (helyleirési) tekintetben, szemügyre vétetvén a határreszek, folyók, erdők, utak, stb. stb. régebbi elnevezésének és főfigyelemmel azon szoros összeköttetésre, mely Dézs és Dézsakna városok között a multban létezt.

Ezen indítványra azonban a határozat kimondása akkorra halasztatott, midőn a város jövedelmei és kiadásai számbavételére kinevezett bizottsány munkáját beadja. A bírálóknak véleménye azonban elfogadtatott, s lelkiismeretes eljárásukért köszönet szavaztatott. Vajha az indítvány elfogadtatnék. Vajha az új pályadíjra a bírálók egyike Torma K. ur is verseyre szállna, ki a mult alkalommal is külön levélben fel volt kérve, mint szaktudós, a pályázatra, s ki sok felhasználható adatokat örökölt.

Az erdélyi reformált anyaszentegyháznak
S.-Szi. Györgyön 1861-ik év június 17-én tartott közssinata üléséből 25. 1861. sz. alatt t. cz. Bothos István ürhoz intézet irat:

Tekintetes ur!
Ön, népszerű orgonálási utasításából az ön eljárása következtében a kolozsvári ev. ref. ekklezsia több buzgó tagjai által — az ide felküldött eredeti aláírási iv szerint — az illető falusi iskolamesterek közötti ajándékepeni kiosztás végett 120 példány vétetvén meg, miután ön azon ajándékpéldányokat közssinatumk rendelkezése alá valóssággal beszoáltatta; közssinatumk önnök ezen tényét, mint anyaszentegyházunk közügyei iránti szives és buzgó érdekltségének újabb nyilvánítását kedvesen veszi, s azt ezennel atyafias indulattal megköszöni.

Egyszersmind értesíti: hogy a kiosztandóknak ajánlott példányokat eképpen határozta az egyházmegyék között elosztandóknak, t. i.

1. V.-Hunyadi egyházmegyének	6 péld.
2. Károly-Fejérvárinak	6 „
3. Szilágy-Szolnokinak	10 „
4. Dézsinek	6 „
5. Székinek	6 „
6. Sajói káptalannak	1 „
7. Görgényi egyházmegyének	8 „
8. Marosinak	9 „
9. Küküllőinek	8 „
10. N.-Szebeninek	3 „
11. Székely-Udvarhelyinek	9 „
12. Erdővidékeknek	6 „
13. Seps-i egyházmegyének	8 „
14. Orbainak	6 „
15. Kézinek	7 „
16. Gr. Kemény S. ur ajándékából	N. Enyedinek 5 „ Kol.-Kalotainak 5 „
17. Gr. Mikó Imre ur önmaga ajándékából a mesteri képezdének	10 „

Összesen 120 péld.

Atyafi indulattal lévén
atyafi szolgálai
Az erd. reform. közssinat és annak nevében
Fogarasi Sámuel, m. k. köz főjegyző.
Ez irat a t. cz. aláírók és az abban fázározó megnyugtására jutott nyilvánosság elibe.

Erdélyi gazdasági-egylet
választmányi ülés július 1-jén 1861. Szakelnök gr. Bethlen János elnöksége alatt.

1. Hazánkban a Királyhágon innen szép jövőt ígérő állatenyésztése emelése s ez iránti érdekltség és nemes verseny ébresztése tekintetéből, daczára a jelen válságos politikai kizdelmeknek, és tanácskozva a felől, hogy ily nehéz viszonyok között is, hazánk jóléte és felvirágzásának egyik sarkalatos alapföltétele, gazdaszatunkról sem feledkezünk meg, a választmány elhatározta, hogy folyó év október 1—2 napján Kolozsvárt állatkiallást rendez.

A verseny programja a következő: 1) Aránylag legtekéletesebb hazai faj 4-ed fű bika díjazatik 10 darab cs. arannyal. 2) A legtekéletesebb hazai faj 2-od fű bika 6 db. cs. a. 3) Legtekéletesebb egy pár jármás ökrök 8 db. cs. arany. 4) Legtekéletesebb hazai faj 4-ed fű üsző 6 db. cs. arany. 5) Legtekéletesebb hazai faj 2-od fű üsző 4 db. cs. arany. 6) Legjobb tejelő tehén 10 db. cs. a. 7) Legjobb tejelő bi-
valy 10 db. cs. a. 8) A legkövérebb hazai faj disznó, tekintetbe véve a hizás idejét, mit a kiállító bebizonyítani köteles 6 db. cs. a. 9) Legkövérebb angol faj disznó 5 db. cs. a. 10) Legtekéletesebb két éves hazai faj kan 5 db. cs. arany. 11) Legtekéletesebb hazai faj koca, a mely legalább egyszer malacozott 5 db. cs. a. 12) Legtekéletesebb electeal kos 6 db. cs. a. 13) Legtekéletesebb anyajuh 4 db. cs. a. 14) Legtekéletesebb hazai faj fejer vagy fekete kos 3 db. cs. a. 15) Legtekéletesebb hazai fejer anyajuh díjazatik 2 db. cs. arannyal.

A kiállítás rendezésére kinevezett bizottság tagjai: Pál Sándor, Nagy Ferenc, id. Tauffer Ferenc és Csulak Dániel urak.

A bíráló bizottság tagjai: Tisza László elnöksége alatt: Báró Bánffy János, b. Bánffy Dániel, gróf Bethlen János, Bíró Lajos, Hincz György, Gyárfás Domokos, Kelemen Béni, Paget János, id. Tauffer Ferenc, Zeyk József és Nagy János.

A díjak odaítélése körül szemelött tartandó elvek meghatározását és más szakférfiak felkérését a választmány a bíráló bizottságra bízta.

A jelen évben nagy mértékben igénybe vett egyleti

pénztár lehető megkiméleéseért a választmány ez alkalommal is a közadakozáshoz folyamodik, és gyűjtőknek felkéri: gr. Eszterházi Kálmán, Zeyk József, gr. Lázár Miklós, Fülöp Sámuel és ifj. Tauffer Ferenc urakat; részvételre fel-szólítja különösen minden évi tölő előmozdítása körül kitűnő buzgalmat tanúsító következő helybeli testületeket: a nagy kaszinót, polgári társalkodót, kereskedelmi ipar-egyletet, s a városi tanácsot.

Ezek folytán Csulak Dániel tagtárs a kiállítási díjazásra 4 db. aranyat ajánl, mit a gyűlés köszönettel fogad.

2. A kir. főkörmányszék, az egyesület által 1848-ban készített és megerősítés végett felsőbb helyre terjesztett vidéki gazdasági fiók-egyletek számára írt alapszabályokat, minthogy ezekben a változott politikai viszonyok az egyletek által a felterjesztés óta tett tapasztalatok és kifejtett körülmények javítás vagy módosítás tételének czélszerűségét fejtették ki, az egyesületnek visszaküldi, hogy azokat az idő és körülmények kívánalmai szerint vizsgálát alá vevén, ha szükségesnek látja, módosítva felsőbb jóváhagyás kieszközölése végett a kir. főkörmányszékhez újra terjeszse fel.

Átadatnak az ismeret-terjesztő szakosztálynak vélemény-adás végett.

3. Némethoni gazdasági- és kertészeti-társulat tudatja, hogy folyó év szeptember 11-ikén Schwerinben gazdasági kiállítást és löversenyt rendez, s a gyűlésében tárgyalás alá veendő kérdéseket meg fogja kiildeni.

A választmány e gyűlésbe megjelenni ohajtó tagtársakat örömet látja el ajánlólevelekkel.

4. Dietrich Sámuel ur által kitűzött 100 ftrtal jutalmazandó gyümölcsészeti pályakérdésre két pályamű érkezvén he, ezek megbírálására, s ha a kérdésnek megfelelnek a díj odaítélésére felkéretnek: Fülöp István, Mike Sándor és Nagy Ferenc urak.

5) A köztelek új és megigazitott kerítése megtekintésére, titoknoknak a kert beállítására tett költség számlája, valamint Stein János és Tauffer Ferenc urak által beadott számlák átnézésére a választmány bizottságot nevez ki.

Nagy János,
titoknok.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Kolozsmegye főispánja, gróf Béli Ferenc ömlga tagnapra a bizottsányt rendkívüli gyűlésre, illetőleg csak értekezletre híván össze, 11 órakor azon körülmény előterjesztésével nyitá meg az értekezletet, hogy a fels. kir. kormányzék től leirat érkezvén, miszerint az erdélyi cs. pénzügyigazgatóság átirata értelmében a császári adónak befizetésére 14 napi határidő tűzetett ki, melynek el-teltével katonai executio fog alkalmaztatni a Királyhág-on inneni megyékben és székekben is, igen kívánatosnak találja, hogy a megyei tisztség magatartását illetőleg gyors utasítás adassék. Nézete szerint, miután a megyei bizottságnak e tárgyban már határozott végzése van, miszerint a megye a törvénytelen adó befizetését senkinek se tilja, de az erőszakos behajtást se segíti legkevésbé elő, ettől eltérni nem lehet, nem is kell. Egyébiránt ömlga szabad tért nyit a véleménynyilvánításnak. Miután mindenki egyértelműleg kötelezőnek ismerte a már meglévő megyei bizottsányi végzést, s miután a tisztség azt teljesíteni hazafini kötelességének nyilvánította, az igen egyszerű nyílt értekezlet eloszlott. Folyó hó 29-kén rendes bizottsányi gyűlés lesz.

— A főkörmányszékhez közelebből következő hivatalnokok nevezettek ki: fogalmazó Reich József; lajstromzó: Rössler Samu; fordító: Nesztor József; jegyzők: Török Sándor, Szűcs József, Csath Ádám, Sipos János, Emberi István, Lukács János, a keblí főszám-
verősnél lajstromzó: Kolozsvári József; számtisztek 1-ső osztályban: Hiemesch György, id. Filker Elek; 2-dik osztályban: Gyergyai László, Székely János, Csath Lajos, Deézi József, Péchy László; 3-dik osztályban: Jannek Lajos, Niegreis Miksa, Gál József, Szász Ádám, Demeter Jakab; 4-dik osztályban Sipos Samu, Bárb Miklós, Konec Sándor és Kollerfi Mihály.

— A kolozsvári casino ez évi július 30-kán d. e. 11 órakor tartja felévi rendes közgyűlést, mire a részvényesek ezennel tisztelettel meghívotnak.

Filep Samu.

h. jegyző.

— A bécsi hivatalos lap egy árva szóval sem emlékezett meg a magyar küldöttség elfogadásáról. Azt hiszik, duzzog a Bécsben általánosan elterjedve volt azon hiedelem megbiusultáért, miszerint az elfogadási ünnepély Schmerling ur és társainak jelenlétében fog történni. Mi lehetett oka, hogy másképp történt, azt alkalmasít b. Vay fogja tudni legjobban.

— Az „Augsb. Allg.“ meg a francia lapokra neheztel, hogy különösen felhivatalosok késlekedve és rossz ked-
vel közlik a magyar országgyűlésnek a felirat kijavításabani töredelmességét; míg másfelől valamennyien s közöttük a „Moniteur“ is híresztelik, hogy Kossuth Turinba érkezett.

— Benedek tábornagyot a jövő hétre Bécsbe várják; távolléte alatt a lombard-velencei parancsnokságot Albrecht herceg viendvén.

— Az Ungvárt megjelenő „Kárpáti Hírnök“ című hetilap a 300.000 lélekre menő magyar nyelvű görög szertartásnak érdekében egy magyar görög szertartású püspökség felállítását indítványozza, hivatkozván azon szánandó el-nemzetellenkedési jelenetekre, midőn anynyi ungvárkönyeki görög kath.-ból magyar ruthen istenistiszteletben kénytelen részt venni.

— Tokajban folyó hó 8-kán borzasztó fellegszakadás volt. A heggyekről leomló víz tömördek porondot, követ és fatörzset hordott le a város utcáira, berontott a kereskedők boltjai és raktáraiba, sok portékát károsított, egy helytt a vasutótöltést is átszakasztotta. Néhány kevésbé szilárd ház összeomlott, sok kisebb nagyobb rongálást szenvedett. A „P. L.“ tudósítója szerint az adó-exequáló katonák segéd-
kezet nyújtottak házgazdáknak a veszély kikérítésére.

— Szathmáron az adóharcosló katonák a legnagyobb vendégszeretettel részesülnek. Ebédre 4—5 tál ételt kap-

nak, mely után még a fekete-kávét s jó szivar sem marad el. Lakásul a legkényelmesebb szobákat, s unalomtűzőt kártyát, sőt pénzt is adnak nekik a polgárok.

— Csongrádról jul. 1-ről írják a „Pol. U.“-nak, hogy akkor már hatodik hete, mióta az adóbehajtó katonaság ter-
heli őket, de még addig senki sem fizetett.

— A Turinban működő „velencei comite“ felhívást intézett a velenceiekhez, hogy a „Giornale di Verona“ és „Sferra“ című osztrák szellemű lapokra ne fizessenek elő. Néhány velencei kávé engedve a felhívásnak a kijelölt lapokat nem rendelte meg. Erre a cs. rendőrség hívatta őket s kijelentette, miszerint nem fogja tűrni, hogy császári alattvalók egy forradalmi bizottság által terrorizáltassanak. De
ők a nagyobbbrész még sem rendelték meg a lapokat; mi-
nek következménye lön, hogy a rendőrség hatot a leglátó-
gatóbb kávéházakból bezárattott. Egy nagyobbbszerű kávé-
ház tulajdonosa azonban sokallotta a tréfát s meghozatta a két lapot; de meg is adta az árát, mert egy vastag papír-
ból összeállított, serételt töltött kártyáscsélét dobta a házába, mi ott nagy lármával szétpattant, tükröket, findzsákat üsz-
szétört. A hír a papirkérgű kártyácsot Orsini-bombává na-
gyította.

— A bécsi gabonapiacson már árultak olyan árpát, melyet az idén arattak, s igen kitűnő minőségűnek írják. Hol termett, arról nincs szó.

— Összeesküvés Komárom várában. Az „A. Ztg.“ s utána a „Vtrld“ is írja, hogy közelebből több magyarországi várak parancsnokai megváltoztattak, mely „talány“ magyarázata az volna, hogy Komáromban, mely Németország felől Magyarország kulcsa, 200 főből álló fe-
gyezcsázad volt, mely egyszersmind a helyőrség egy rész-
tét képezte; ezen századon kívül a várban csak egy zászló-
alj van. Ama 200 fegyvercsázadnak egy jelentést tett, hogy
küldték összeesküvés van készülőben, melynek czélja volna egy
minden évben tartatni szokott egyházi szent menet alkalmá-
val a néppel egyetértőleg lefegyverezni a helyőrséget s kézre
keríteni a várat, melyben egész Magyarországra nézve a had-
készlet legnagyobb része van. Az áruló azt is jelentette,
hogy társai angol fegyverekkel el vannak látva. Azonnal
mind a kétszáz ember elfogott, s 200 törzszerű angol kést,
200 revolvert s 200 angol reszelőt találtak náluk. Ezen föl-
fedezés nyomán az örkődös megkettőztetett a várakban.

— Az „I. T.“ következő örvendetes tudósítást közöl a Mura vidékéről: „Az aratás a Mura vidékén is elkezdődött; reményünk nem esett meg, mert bőv leend. Szénánkat be-
karakitva láttuk, hogy több a tavalyinál; tengerünk oly szép,
minőt ritka évben látni; ha az Isten úgy akarja, borunk
is lesz, mert minden előjósolt nyomán igen jól mutatja
magát.“

— A „Vaterland“ című bécsi lap, az osztrák nemes-
ség közlönye, megbotránkozását fejezi ki a „Donau-Zeitung“
közlebbi egyik cikkére, melyben egész efronterrával állit-
tatik, hogy — nincs többé magyar alkotmány! Többek közt így szól a „Vaterland“: „A „D. Z.“ nem átálja
azt irni, hogy a magyar alkotmány oct. 20-dika óta csak
mint az uralkodó által szabad önkényből (Machtvolkommen-
heit) nyújtott ajándék létezik, holott a császár a megváltoz-
tathatlan alaptörvényben világosan kinyilatkoztatta, hogy
teljesíti a regens kötelességét, újból elismervén orszá-
gi hagyományos jogérzelmét és jogigényeit. Itt tehát csá-
szári szándék és szavak meghamisításának kísérlete fordul
elő, a minél gonoszabbat kigondolni nem lehetne, s a mi
egy hivatalos közlönyben annálkevésbé elnéhezett. Ezen il-
letlenséggel szemben kénytelenek vagyunk kíváncsatunk fej-
ezni ki aziránt, hogy a cs. miniszterium nyilatkoztassa ki:
a „D. Ztg.“-gal minő viszonyban áll, s ha e lap csak né-
hány lívreés író magánidőtöltésének eszköze, a kormány ne
tűrje tovább ezen stylgyakorlatokat stb.“ — Talán csak
mégis megértjük lassanként egymást, ha már a „Vaterland“
is a mi szánkkal kezd beszélni!

POLITIKAI HIREK.

— Az angol sajtó folytonosan foglalkozik ügyeinkkel. Az „Economist“ jogainkhoz való szoros ragaszkodást ajánl. Cikkének rövid kivonata ez: „A császár a magya-
roktól ósregi alkotmányuk megszüntetéséhez szükséges be-
leegyezéseket kicsikarni, s őket kiroldalmába keblezni akar-
ja, e czélra állandó szavazattal bírolván meg őket a reichs-
rathban. Bármily szomorú legyen is azonban a magyarok
állása, miután katonáik többnyire az országon kívül vannak
elhelyezve, majd csak boldokul volnának, ha engednének.
Nincs okuk, hogy az octroyált alkotmányban bizzanak; s
nem építhetnek se a reichsrath állandóságára, se a német
szabadelvtűek szellemére; ezek csak németesítésre és öszpon-
tosításra törekednek. Mit tegyen hát a magyar? Az ellen-
szegülés eredménytelen még akkor is, ha Olaszországgal
egyetértőleg működnek; azért legjobban ha a magyarok ki-
tartók maradnak, bizva igaz jogukban, s inkább akarnak
tűrjenek el, mintsem alkotmányukat a központi parlament-
nek feláldozzák, s ezzel a jövőre minden jogalapot
feladjanak. Nekik könnyebb lesz alkalmas időre várni,
mint az osztrák kormánynak, mely Ricasoli beszédében mélt-
án fenyegetést lát, s mely Magyarországon nem tarthatja
fenn a hadiállapotot ötrökre. Anglia rokonszenve nem bír
annyi becsesl Magyarországra, mint Olaszországra nézve.
Legjobb akarata mellett se érvényesíthetné
Anglia be nem avatkozási elvét, de mit a köz-
részvét tehet a magyarokért, bizonynyal meg
fog történni; mert még soha se érdemelte ki
párt az elnyomás elleni küzdelmében a közel-
ismerést oly mértékben, mint Deák pártja azt
megérdemli.“

— A „Moniteur“ f. hó 4-ki számában jelenti, hogy
a cs. 2-dikán külön kihallgatásban részesíté Arese gróft,
ki mint tudjuk rendkívüli követ gyanánt azon megbízatással
érkezett Fontainebleauban, hogy kézbesítse azon iratot, mely-
ben Victor Emanuel ö fíge császár ö fgének tudomására
hozza azon törvényes okmányt, melynek alapján fölveszi
„Olaszország királya“ címét. Fleuri tábornok mint
rendkívüli követ Turinba fog menni, hogy Victor Emanuel

